

Leivonmäen osakaskunta/kalastuskunta

MUISTUTUS

c/o Matti Tikkanen
Harjunlahdentie 540
41710 RUTALAHTI

Itä-Suomen ympäristölupavirasto

PL 69
70101 KUOPIO

ISY-2006-Y-63

HAAPASUON JA KILASUON TURVETUOTANTOALUEIDEN YMPÄRISTÖLUPA

HAKEMUS

Vapo Oy hakee turvetuotantolupaa Leivonmäen kunnan alueella sijaitseville Haapasuolle ja Kailasuolle. Haapasuon tuotantokelpoinen pinta-ala on 190 ha ja Kailasuon 79,5 ha. Molempien turvetuotantoalueiden tuotantokelpoinen alue on kokonaisuudessaan tuotantokunnossa. Valmistelussa olevia alueita ei hankealueella ole. Haapasuon kuivatusvedet johdetaan laskuojaa 1 pitkin Rutajärveen ja laskuojaa 2 pitkin Kitkanjokea myöten Kostamonjärveen, joka purkautuu Kostamonjokea myöten Angesselkään. Kailasuon kuivatusvedet lasketaan yhdellä laskuojalla Vähä-Harjijärveen ja edelleen reittiä Harjijärvi – Harjijärvenoja – Rutajärvi.

Haapasuon vedet käsitellään roudattomana aikana kemiallisesti. Esiselkeytys ennen kemikalointia tapahtuu sarkaoja-altaiden, päisteputkiäidättimien sekä laskeutusaltaan avulla. Talviaikana vesi pumpataan selkeytysaltaan kautta Rutajärven Haapalahteen. Kailasuon vedet johdetaan sulan maan aikaan sarkaojista sarkaoja-altaiden ja päisteputkiäidättimien läpi kahteen laskeutusaltaaseen ja edelleen pumpun avulla Vähä-Harjijärven läheisyydessä olevalle pintavalutuskentälle. Talviaikana kuivatusvedet johdetaan laskeutusaltaista sulkupadon kautta pintavalutuskentän pohjoisreunaa myötäilevään ojaan ja edelleen Vähä-Harjijärveen. Tuotannon arvioidaan päättyvän vuonna 2025.

Fosforikuormitus Haapasuolta on ollut 25,9 kg/vuosi ja kiintoainekuorma n. 4 – 5 tonnia/vuosi. Fosforikuormitus Kailasuolta on ollut 15,1 kg/vuosi ja kiintoainekuorma lienee samaa luokkaa kuin Haapasuolta (4 – 5 tonnia/vuosi) heikomman puhdistusmenetelmän takia.

Suunnitellut vesienkäsittelyn tehostamistoimet

Hakija katsoo, ettei Haapasuon laskuojan 1 alueella ole tarvetta tehostamiseen. Turpeen loppumisen vuoksi kivennäismaalle tehtävän, eroosiota lisäävän ojituksen ja allastuksen hakija katsoo olevan tarpeellista ja aiheuttavan enemmän haittaa kuin hyötyä. Kailasuon alueella vesienkäsittelyä tehostettaisiin rakentamalla alueelle kolme kosteikkoja, joiden kautta vedet johdettaisiin ympäri vuotisesti.

KALASTUSKUNNAN VAATIMUKSET

Kalastuskunta edellyttää, että hakija tehostaa Haapasuon laskuojan 1 alueen vesienkäsittelyä ainakin rakentamalla toisen selkeytysaltaan nykyisen rinnalle riittävän kapasiteetin turvaamiseksi runsaamman vedentulon aikana ettei virtaus-
Nopeus nouse liian suureksi. Kemikalisointia tulee tehdä edelleen aina.. Lisäksi on tutkittava uusia keinoja kivennäismaan eroosion estämiseksi. Niitä on kyllä olemassa. Talvikauden puhdistumisen turvaamiseksi tulee alueelle rakentaa uusi kosteikko.

Käytöstä poistuneiden alueiden osalta kalastuskunta edellyttää, että hakija noudattaa vesioikeuden 31.12.99 antamaa päätöstä (lupaehdot, kohta 16), jonka mukaan käytöstä poistettujen alueiden tulee olla kasvillisuuden peittämiä ennen kuin alueiden vedet johdetaan puhdistusjärjestelmien ulkopuolelle.

Kalastuskunta edellyttää, että hakija maksaa KS:n TE-keskukselle 2000 €:n vuotuisen kalatalousmaksun, joka käytetään Rutajärven ja Harjujärven kalastolle ja kalastukselle aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen. Hakija veloitetaan laatimaan tarkkailuohjelma, joka seuraa hakijan toiminnan vaikutuksia alueen kalastoon ja kalastukseen. Ohjelman tulee olla TE-Keskuksen hyväksymä ja tiedot siitä tulee toimittaa myös kalastuskunnalle.

Kalastuskunta edellyttää, että lupa myönnetään määräaikaisena (esim. viideksi vuodeksi).

Perustelut

Sekä Rutajärvi että Vähä-Harjujärvi ja Harjujärvi ovat kansallispuiston välittömässä läheisyydessä ja niillä on suurta merkitystä virkistysalueena.

Kalastuskunnan havaintojen mukaan Haapasuolta purkautuvien vesien väri tummenee ja kiintoainepitoisuus suurenee runsaamman vedentulon aikana. Samoin keväisten tulvavesien puhdistaminen vaatii nykyistä suuremman allastilavuuden.

Myös tuotannosta poistuneilta alueilta irtoaa humusta, mikäli kasvillisuutta ei ole sitä sitomassa. Humus on kalankudun pahin haitta, koska se peittää kovapohjaiset kutualueet.

Kalataloushaitat eivät vähene, vaikka tuotantopinta-ala vähenee. Haitat ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa, ja järveen aiemmin joutuneet ravinteet aiheuttavat jo sisäistä kuormitusta, joka rehevöittää muuten karua järveä. Kiintoainetta tulee lisää koko ajan, ja se aiheuttaa levitessään aina enemmän ja enemmän kutualueitten peittymistä. Tämä haitta on pysyvä.

Rehevöitymisen estämiseksi kalastuskunta on aloittanut roskakalojen hoitokalastuksen ja ruovikkojen niiton, joita jatketaan tarpeen mukaan. Kalatalousmaksun suuruutta määritettäessä tulee ottaa huomioon myös nämä kalastuskunnalle tehtäväksi tulleet hoitotoimenpiteet. Lisäksi kalastuskunta on säännöllisesti istuttanut Rutajärveen kuhaa ja siikaa luontaisen kudun korvaamiseksi.

Muistutus hyväksytty osakaskunnan yleisessä kokouksessa 29.09.2006.

Puheenjohtaja

Matti Tikkanen

Leivonmäen osakaskunta/ kalastuskunta
C/O Matti Tikkanen
Harjunlahdentie 540
41710 Rutalahti
tikkanen.matti@elisanet.fi
Puh.040 7703591